

עם ישראל העומדים על קרבנות הציבור בשעת הקרבנות, ומידי שבוע הם מתחלפים, ובאותו שבוע הם אינם עוסקים במלאכתם — **אסורין לספר ולכבס באותו השבוע.**

ורק ביום המישי מותרין לספר ולכבס, מפני כבוד השבת⁽¹²⁾.

ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי אלעזר: מאי טעמא אסורים אנשי המשמר ואנשי

המעמד לספר ולכבס בעת שירותם?

כדי שלא יתשללו, ושלא ישהו את התספורת והכיבוס לשבוע הזה שהם בטלים בו ממלאכתם — שלא יכנסו למשמרתן כשהן מנוולין⁽¹³⁾.

הכא נמי, לגבי תספורת וכבוס במועד, גזרו חכמים לאסור, כדי שלא יכנסו לרגל⁽¹⁴⁾

בחמישי, מפני כבוד השבת, כמו כן היה לנו להתיר לגלח ולספר במועד בערב יום טוב האחרון, מפני כבודו.

ותירץ המאירי, שגדר איסור תספורת וכיבוס במשמר שונה ממועד, אף על פי שיסוד טעמם שוה, שהרי במשמר אינם אסורים בשום מלאכה, והוא כחול גמור אצלם, ורק שאסרו עליהם לגלח כדי שלא יכנסו מנוולין, ואיסור זה ראו חכמים להתיר מפני כבוד השבת, מה שאין כן במועד, שהוא אסור במלאכות שאינם לצורך המועד וכו', ולכן, אף על פי שמצד עיקר הדין היינו מתירים גילוח, הואיל והוא גם כן מצרכי המועד, מכל מקום, לאחר שיש לנו לאסורו כדי שלא יכנסו מנוולין, שוב חזר הדין שיש בזה גדר של איסור מלאכה דמועד, ובזה אין לחלק בין שאר ימי המועד לערב יום טוב, שחכמים גזרו ואמרו, שגילוח הוא מן המלאכות האסורות במועד. וכעין זה תירץ בתוס' רי"ד. ועיין עוד חת"ס [או"ח קנד].

14. כתב בחידושי חתם סופר, שלדעת האוסרים במלאכת חול המועד מן התורה, איסור תגלחת הוא גם כן מן התורה, שהרי מסר הכתוב לחכמים לקבוע איזו מלאכה מותרת ואיזו אסורה, וכיון שחכמים אסרו הגילוח מאיזה טעם שיהיה, חזר להיות איסורו מן התורה. והפמ"ג [משבצות ב] דן גם כן לאסור בזה מן התורה, ומטעם אחר, שהרי אף לענין מלאכת יום טוב

12. מדברי רש"י [תענית טו] מבואר, שהוא הדין שמותרים בשישי, והתנא נקט בחמישי, משום שאין גילות לגלח ולכבס בשישי מפני הטורה. ועיין במגן אברהם [רס] שדן בעיקר ההיתר דגילוח בחמישי בשבת.

ומפורש בדברי הראשונים [לקמן יז], שהיתר זה קיים בין באנשי משמר ובין באנשי מעמד. אולם המרכבת המשנה [יו"ט ז יט] רוצה לחדש בדעת הרמב"ם, שהיתר הגילוח אינו אלא לאנשי מעמד, ולא לאנשי משמר. ועיין עוד ברכי יוסף [תקלא].

וכתב המאירי, שכמו כן התירו לאנשי משמר ומעמד שהיו אנוסין קודם המשמר, לגלח ולכבס במשמר ובמעמד, כשם שהתירו במועד.

13. המאירי [תענית טו] הקשה בשם גדולי המפרשים, שהרי כהן העובד, חייב לגלח אחת לשלשים יום, ואם לא גילח ועבד, הרי הוא חייב מיתה משום פרוע ראש, ולדעת הרמב"ם ביא"מ א טו, אם נכנס מן המזבח ולפנים, אפילו בלא עבודה, הרי הוא במלקות מן התורה. ועיי"ש הל' יז], ואם כן, לשם מה הוצרכו חכמים לאסור הגילוח כדי שלא יכנסו מנוולין, והלא ודאי כל הכהנים נוהרין בדין זה. והמאירי כתב ליישב, שניווול זה הנזכר כאן אינו לאחר שלשים יום, אלא אפילו בתוך שלשים יום שייך קצת ניוול.

עוד הקשו הראשונים, שכמו שהתירו לאנשי משמר ואנשי מעמד לכבס ולספר